

Fra idé til pille

Den farmaceutiske branche er meget videnstung, og bibliotekarer og informationsspecialister spiller en central rolle. Præcis som i andre dele af biblioteksverdenen er der en lang række udfordringer, hvor bl.a. ophavsretten er en af de centrale.

Af Rikke Andreasen, Nycomed A/S, rikke.andreasen@nycomed.com

Inden for den private sektor er den farmaceutiske branche herhjemme blandt de største aftagere af informationsvidenskabeligt uddannede kandidater. Branchen er kendetegnet ved at være meget videnstung og derfor afhængig af specialister, der kan fodre forskere, patentadvokater, salgsstyrken osv. med præcis og relevant viden. For de ansatte, der håndterer denne nøglefunktion i virksomhederne, betyder det en række spændende udfordringer. Denne artikel giver et rids af de problemer, muligheder og indsatsområder, der tegner sig for informationsenhederne i branchen.

Fra idé til pille

Processen fra en ide patenteres til et færdigt produkt kan lanceres på markedet tager ca. 11 år, og trods et stærkt fokus på at forkorte tiden er tendensen, at processen tager stadig længere tid, ikke mindst på grund af skrappe krav fra myndighederne til efterprøvning og dokumentation. Kun meget få produkter overlever hele vejen til lancering, og hvis udgifterne til de frafaldne produkter indregnes, anslås et lanceret produkt at koste ca. 800 mio. USD at udvikle – hvortil kommer udgifterne til markedsføring. Et patent løber kun i 20 år (med visse muligheder for fem års forlængelse), så produkterne skal tjene sig selv ind på få år.

Den farmaceutiske branche er kendetegnet ved at være meget vidensintensiv. Populært sagt koster selve fremstillingen af en pille ikke alverden – det er alle de mange års forskning og udvikling, der går forud, som kræver store investeringer. I arbejdet med at frembringe nye lægemidler er det helt afgørende at have kendskab til eksisterende forskning, patenteringer indenfor området, konkurrerende produkter og myndighedernes krav til forskningsprocessen.

I alle stadierne er der behov for information – adgang til videnskabelige tidsskrifter, adgang til slutbrugerdatabaser, informationssøgninger, løbende overvågninger, nyhedsoversigter m.m. Fysiske biblioteker prioriteres generelt lavt. Aftagerne i alle faser har en forventning om at få leveret information og viden af meget høj kvalitet.

Farma-biblioteker i Danmark

De større virksomheder i Danmark er NovoNordisk, Nycomed, LEOpharma, Lundbeck og Ferring, og dertil kommer en række mindre farmaceutiske og bioteknologiske virksomheder, hvoraf Genmab, NeuroSearch og Bavarian Nordic nok er de mest profilerede. For de fem førstnævnte gælder det, at de alle har en biblioteksfunktion med flere ansatte. De fem biblioteker leverer alle

adgang til information som grundydelse, men vælger meget forskellige veje til at nå målet. Således er der stor på forskel på, hvilken overordnet strategi der følges, hvilke serviceydelser der prioriteres, og hvilke jobfunktioner de ansatte har. På trods af disse forskelle er der en meget tæt erfaringsudveksling og et stærkt netværk bibliotekerne imellem, og man har derfor en udpræget oplevelse af at have kolleger i en bredere forstand end blot indenfor murene af sin egen virksomhed. Samarbejdet er formaliseret i Pharmlib-netværket, der mødes flere gange årligt.

Den farmaceutiske industri er en stor aftager af kandidater uddannet indenfor biblioteks- og informationsvidenskab, også til andre funktioner. En stor del arbejder udenfor de egentlige biblioteker – i forskningsarkiver, med elektronisk dokumenthåndtering, som web-redaktører, i IT-afdelingen eller som ”lokale informationsspecialister”, tilknyttet en enkelt afdeling.

Knowledge & Information Centre

Nycomeds biblioteksfunktion, KIC (Knowledge & Information Centre), er et resultat af sammenlægningen af to biblioteksfunktioner for ca. fire år siden. Her opkøbte Nycomed (4.000 ansatte globalt) det tyskbaserede Altana Pharma (8.000 ansatte), og i den efterfølgende reorganisering blev en lang række afdelinger i de to virksomheder fusioneret.

Det betyder, at KIC i dag opererer fra to lokationer, Roskilde og Konstanz, og med en stab bestående af seks tyskere og fire danskere. Det giver en lang række udfordringer, når modersmål, kultur, virksomhedshistorie og uddannelsesbaggrunde er forskellige og muligheden for lige at kigge ind forbi en kollega og drøfte en opgave er afløst af telefoner, mails og videokonferencer. Og lige så selvsagt er der rig mulighed for at tage det bedste fra hver kultur og lade sig inspirere gensidigt af sine udenlandske kollegers måde at håndtere opgaver og kunder på. KIC arbejder meget bevidst på netop at finde disse synergier, og projekter i afdelingen eksempelvis altid deltagelse af informationsspecialister fra begge lande.

KIC er organiseret så den enkelte medarbejder er specialiseret indenfor sit felt. Syv ansatte arbejder med informationssøgninger indenfor afgrænsede områder (biomedicin, patent, kemi, business, pipeline osv.), og i kraft af informationsspecialisternes uddannelsesmæssige baggrund og deres indgående kendskab til Nycomeds fokusområder bliver alle informationssøgninger og overvågninger filteret og bearbejdet, inden de overleveres til bestilleren. En informationsspecialist har fokus på vedligehold

NovoNordisk, Nycomed, LEOpharma, Lundbeck og Bavarian Nordic har de største farma-biblioteker i Danmark.

af interne databaser og afdelingens sider på intranettet, og endelig har en informationsspecialist ansvaret for alle aspekter af dokumentlevering, dvs. kontraktforhandlinger med forlag såvel som den daglige administration af adgang til elektroniske ressourcer.

Outsourcing

En del opgaver er udliciteret til eksterne partnere – dokumentlevering, hosting af egne databaser samt visse typer søgninger. Outsourcing er helt i overensstemmelse med Nycomed's generelle forretningsmodel, hvor kerneopgaver løses internt, og de opgaver, der med fordel kan outsources, lægges udenfor huset. Dette giver en større fleksibilitet i håndteringen og prioriteringen af arbejdsopgaverne.

Der er stor variation i de enkelte medarbejderes profil. De tyske ansatte, som alle arbejder med informationssøgninger, har en uddannelsesbaggrund indenfor naturvidenskab, for halvdelens vedkommende på ph.d.-niveau.

I Danmark er alle uddannet fra Det Informationsvidenskabelige Akademi, som bibliotekarer eller cand.scient.bibl. Udfordringen er således forskellig fra ansat til ansat – meget forenklet sagt: er der ved ansættelsens start primært behov for at forstå den medicinsk-faglige terminologi, eller er det søgekompetencer der skal tilegnes?

Alle KIC's ansatte oplever udfordringer med at arbejde i en global koncern. Det daglige arbejdsprog er engelsk, og brugerne af vores serviceydelser kommer fra alle hjørner af verden. Oveni de praktiske problemer med at betjene folk i andre tidszoner kommer derfor opgaven med at håndtere medarbejdere med helt forskellige kulturelle baggrunde og dermed meget forskellige måder at udtrykke sig på – og som ofte har meget forskellige forventninger til samarbejdet.

Ophavsretten

Som nævnt indledningsvist står den farmaceutiske industri generelt overfor en række udfordringer, og farma-bibliotekerne skal finde den bedste måde at tilpasse sig og yde de services, som vores respektive virksomheder har brug for.

Et område, som er i stærk fokus, er naturligvis arbejdet med elektroniske ressourcer. KIC leverer udelukkende information i elektronisk format, og det giver en lang række problemstillinger. Muligheden for at (sam)arbejde virtuelt med kolleger over hele verden og hurtigt dele information rummer store perspektiver og passer godt til en branche, der fordeler sig i alle verdensdele og ofte arbejder projektbaseret. Her kan bibliotekernes rolle som informationsleverandører tage et stort kvantespring, men hæmmes p.t. af de mange og indviklede restriktioner, der er for håndteringen af elektronisk information.

Ophavsretten lægger en lang række hindringer for anvendelsen af elektronisk information, og brugerne har en stor og forståelig frustration over at blive bremsede i deres brug af ressourcer. De største farmaceutiske biblioteker internationalt (organiseret i gruppen Pharma Documentation Ring, PDR) har i adskillige år haft en god og frugtbar dialog med forlagsbranchen for at finde frem til fleksible og enkle licensaftaler, der både respekterer og honorerer rettighedshaverne, men som samtidig giver mulighed for, at brugerne kan arbejde fleksibelt – med deling af artikler, adgang for eksternt tilknyttede konsulenter, samarbejdspartnere i andre virksomheder og på universiteter osv. (1) Viljen til at finde en løsning er til stede, men der er et godt stykke vej endnu.

Uagtet hvilke aftaler, der i fremtiden kan tegnes med forlagene, er der store perspektiver i at udnytte alle de muligheder informationsteknologien giver. Allerede i dag arbejder mange af industriens ansatte meget fleksibelt – på rejser, på kundebesøg, til konferencer, hjemmefra – og informationscentrene skal tilpasse

Den farmaceutiske industri er under pres og det betyder tilpasninger for farma-bibliotekerne.

sig og allerhelst være et par skridt foran de behov. Udbyderne af information arbejder i stigende grad med muligheden for at skræddersy information – til en prædefineret profil, som feeds til et projektsite eller til en anden database – og her ligger der gode muligheder for at informationsbetjene i ny indpakning.

Dilemmaerne i udfordret branche

En vedvarende diskussion i bibliotekerne – og i forskellige interessegrupper som Pharmed og PDR – er naturligvis, hvilken fremtidig rolle informationsspecialisterne skal have i den farmaceutiske industri. Hvilke opgaver og ønsker skal man afvise? Hvor går skillelinjen mellem hjælp til fremtidig selvhjælp og totalservicering? Hvilken organisering er mest hensigtsmæssig – en centraliseret informationsenhed eller ”udstationerede” informationsspecialister? Hvor skal informationsspecialisterne sidde om ti år – som fødte medlemmer af forskningsprojekterne, i IT-afdelingen, i en enhed der stiller ressourcer til rådighed og ellers lader brugerne selv om at finde og vurdere deres information? Hvilke af de andre informationshåndterende afdelinger kan man samarbejde eller fusionere med?

Den farmaceutiske industri har de senere år været under et stadig større pres. De bedst sælgende produkter mister patentbeskyttelsen, og det har vist sig vanskeligt at frembringe gode nye produkter til at udfylde pipelinen. Stigningen i udgifter til medicin har ført til sundhedsreformer i mange lande, og medicinalvirksomhederne bliver presset hårdt i prisfastsættelsen af nye behandlinger.

For at tackle disse udfordringer har mange af virksomhederne arbejdet med deres forretningsmodel – outsourcet, tilpasset produktporteføljen, indgået i nye partnerskaber, frasolgt dele af forretningen. Opkøb og fusioner mellem både små og meget store virksomheder har været dagens orden, og betydelige nedskæringer i medarbejderstaben er jævnlige blevet annonceret. Som eksempel kan nævnes, at Pfizer ved overtagelsen af Wyeth i starten af 2009 annoncerede, at man forventede at skære ca. 15 %, eller 20.000 stillinger, i den samlede medarbejderstab.

Heldigvis tegner der sig også nye muligheder for industrien. Fokus flytter sig fra de traditionelle markeder i den vestlige verden til ”emerging markets” (Asien, Latinamerika og Mellemøsten). Befolkningssammensætningen ændrer sig globalt og giver mulighed for nye markeder og kunder. Patienterne agerer i stigende grad som forbrugere, der stiller krav, drevet af faktorer som øget adgang til information via internettet og markedsføring direkte til forbrugeren. Endelig menes personaliseret medicin, altså forbedrede muligheder for at diagnosticere og målrette behandling til individuelle patienter snarere end til større grupper, at få stor betydning for fremtiden (2).

Og et udfordrende job...

Jeg har arbejdet i knap otte år i den farmaceutiske industri, først som biblioteksleder i Ferring og nu i en lignende stilling i Nycomed. Min afdeling har undergået så hastig en udvikling, at der kun er meget få arbejds gange tilbage, som gennem alle årene reelt har været de samme. Jeg er helt overbevist om, at biblioteksfunktionerne i de kommende otte år vil opleve en mindst lige så rivende udvikling. Det er et stort privilegium at få lov til at være en del af den proces.

Referencer

- 1) Di Nallo, Lou Ann; Schöpfel, Joachim - Insights into the issues facing pharmaceutical companies for information provision: a report on the P-D-R special meeting, La Grande Motte, 28-29 February 2008. @archivesSIC, Archive Ouverte en Sciences de l'Information et de la Communication, Interlending & Document Supply 36, 3 (2008) 158-161. http://archivesic.ccsd.cnrs.fr/sic_00376697/fr/
- 2) Ernst & Young: Progressions: Pharma 3.0 – Pharmaceutical report 2010. https://webforms.ey.com/Content/vwWFPReview/US/en/Progressions_-_Pharma_3.0_-_pharmaceutical_report_2010?OpenDocument